

Karlshamn/Hallabro september 2004

”Blekingebiten”. Utgiven av Blekinge Spelmansförbund.

Ansvarig utgivare: Curt Johansson, tel. 0454/16927

Redaktör: Anders Smedenmark, tel. 070-5862917

Omslagsbild: Astrid Selling-Sjöberg, efter kalkmålning i S:t Nicolai kyrka, Sölvesborg

Bilderna i tidningen är tagna av fam Smedenmark® (copyright), om ej annat anges

Aktuella adresser i Blekinge Spelmansförbunds styrelse:

ordf. Håkan Malmros	Kolonigatan 11	374 39 Karlshamn	tel. 0454/12545
v. ordf. Kirsten Johansson	Väktarevägen 7	290 60 Kyrkhult	tel. 0454/770057
kassör Lennart Smedenmark	Box 17	370 12 Hallabro	tel. 0457/451326
sekr. Brith Sandin	Krokenvägen 23	370 11 Backaryd	tel. 0457/450487

Blekinge Spelmansförbunds PG: 80 96 52 – 1

Några välmående tips för inlagor i förbundstidningen.

Lämna helst ditt bidrag elektroniskt via email eller diskett till:

Lennart Smedenmark

Box 17

370 12 Hallabro

blekingespelman@passagen.se

Har Du inte möjlighet till dator så lämna ditt bidrag handskrivet eller maskinskrivet så digitaliseras det. Det viktigaste är dock att det kommer in bidrag till vår tidning. Utan bidrag blir det ingen tidning. Har Du noter eller bilder som Du skulle vilja dela med dig av så skicka gärna in dem. Glöm inte att kontrollera så det inte är upphovsmannarätt på bilder, noter etc. Glöm heller inte att kontrollera så det inte förekommer ”uppgiftsfel” i texten.

Redaktionen.

Innehåll i detta nummer av Blekingebiten.

Referat:

Degerberga spelmansstämma..... sid 2
Folkmusik i midsommartid sid 2
Hoby Gammelsönda..... sid 3
Jotunheimen sid 3
Bodastämman..... sid 4
Östersjöfestivalen..... sid 5
Korröfestivalen sid 6
Kvintett Smedenmark i Torhamn..... sid 8
Folkmusikens Dag sid 8
Spelmansstämma i Skatelöv sid 10
Nya CD:n sid 10
Astrid i Estland sid 11

Lite smått och gott:

Spalten med Therese..... sid 13
Radioprogram/riksspelman mm sid 13
Not och logga sid 14

Inbjudningar:

Kulturnatta..... sid 15
Folkmusikdag med Johan Hedin ... sid 15
Ungdomslåtkurs..... sid 16
Kurs med Magnus Gustafsson..... sid 17
Folkmusikcafé i Olofström..... sid 17

Degerberga spelmansstämma

Helgen den 18 – 20 juni var Daniel Smedenmark, Karin x 2 och jag nere i Degerberga i Skåne. På fredagskvällen, när vi kom dit, regnade det väldigt mycket, men på lördagen blev det lite bättre och då och då tittade till o med lilla solen fram.

Campingen låg ganska nära, bara ca 10m ifrån ingången till hembygdsparken där stämman var. Hembygdsparken var ganska stor och där fanns en utedansbana, en inredansbana (som egentligen var ett tält) ett café, lotteri, en backstuga (där det fanns roliga gamla leksaker man kunde roa sig med...) och lite annat smått o gott. På lördagsförmiddagen var det allspel för alla barn och yngre, och alla som var med där fick varsin glass. Därefter var det spel från scen och lite senare dans.

Dansen pågick tills man tröttnade eller frös ihjäl, för det var väldigt kallt, nästan frost på natten. Och hade man inte frusit ihjäl innan midnatt, kunde man få se näcken och hans dubbelgångare sitta vid vattenfallet i bäcken o spela. Det fanns en del buskspel, bland annat träffade vi Hanna Tibell som stod och spelade utanför caféet när det inte regnade. På söndagen var det spelmanståg från campingen och sedan allspel från scenen. Alla som var med där fick fika (mums).

Ingela Smedenmark

Folkmusik i midsommartid

På midsommardagen framträdde Backaryd-Bygdens Spelmän i Ölgehult kyrka. Många unga spelmän tog chansen att tillsammans med de lite mer rutinerade visa upp sina kunskaper.

Åldersspannet gick från 9 år till 80 år. Här kan man verkligen tala om att musiken överbryggat åldersgränserna.

En nästan fullsatt kyrka njöt av musiken. Det här var andra gången vi spelade på midsommardagen, det är alltså numera tradition att Backaryd-Bygdens Spelmän uppträder på midsommardagen i Backaryds församling.

Utbudet bestod av fiol, cello, piano och nyckelharpa.

Lennart Smedenmark

Hoby Gammelsöndag

Årets Gammelsöndag blev de senaste åren lik, dvs det regnade i år också. Det började med kyrkspel, men tyvärr hade det klickat i förberedelserna så kantor och präst var inte förberedda på att vi skulle spela.

Lite strul blev det också när vi väl kom till festplatsen, arrangörerna var visst inte helt förberedda på att vi skulle komma. En del spel från "scen" blev det dock och också lite "spontanmusik" i stånden. Regnet sabbade dock en del.

Till nästa år har vi dock bestämt att vi ska gardera oss, vi har inköpt ett s.k. partytält i lite kraftigare modell, storlek 3*6 m. Här kommer vi att kunna stå och spela oavsett väder och vind. Vi ska också se till att komma med i förberedelserna ordentligt så att vi inte får fler missar. Att det sedan inte blir en spelmansstämma som arrangörerna vill beror på att vi inte har möjlighet att dra ihop spelmän i den omfattningen. Jag tror inte heller att arrangörerna egentligen vill att vi ska konkurrera ut hantverkarna med en riktig spelmansstämma, det räcker med att det finns spelmän som underhåller.

Lennart Smedenmark

Jotunheimen

Under sommarens fjällvandring som tilldrog sig i norska nationalparken Jotunheimen kom jag och min vandrarkompis en dag till Glitterheims fjällstuga ("hytte" på norsk). Efter middagen (jodå i Norge kan man efter dagens vandring avnjuta en trerätters...) meddelades att det skulle bli spel och dans med några spelmän från trakten. Mycket riktigt, de övade flitigt i ett rum och delar av en schottis började leta sig in i mina öron.

När spelmännen väl dök upp i storstugan visade det sig vara två mycket duktiga dragspelande gutter och deras respektive son och dotter i kanske 11-12 årsåldern som skulle spela. Grabben spelade dragspel och tjejen fiol. Hela gänget spelade bland annat den låt som de övat innan och där nu ytterligare några toner ramlade på plats för mig.

Lite senare på kvällen fick jag låna flickans fiol och det blev en norsk-svensk förbrödringsspelning med bland annat "Drömmen om Elin" och "Viggen". Jag lärde mig också resten av den Rheinländer som ni hittar på noten på nästa sida. Den malde i huvudet under resten av vandringen och var med upp och ned på både Glittertinden och Besseggen och ackompanjerade några fantastiskt härliga naturupplevelser. En bra resesouvenir!

Håkan Malmros

Reinländer från Norge

(efter norska spelmän i Glitterheims hytte på Jotunheimen i juli 2004)

Bodastämman

Två dagar efter Bingsjöstämman, i centrala Dalarna, så äger Bodstämman rum. Lagom så att folk hinner vila ut från Bingsjö, förutom vi som åker på Östbjörka emellan. Bodastämman är en lite udda stämma på flera sätt, som jag kommer att berätta om strax. Området är ett litet hembygdsgårdsområde proppfyllt med spelmän. Som mest kanske där är 700 spelmän som spelar samtidigt, i större eller mindre grupper, så det är ca 200 låtar som spelas samtidigt, med medföljande stämmor och komp och falska toner. Så den som vill leta låtar är det ett bra tillfälle, men stå inte längre än en halvmeter från den som spelar för då hör du inte vad denne spelar...

Inne, i en av de små byggnaderna, så finns en dansbana, som brukar vara mycket välfylld och här ges det verkligen tillfälle att lära sig dansa bodapolska, för något annat spelas de då rakt inte. Jo, förlåt, ca en gång i timmen (på sin höjd) kommer antingen en vals eller schottis...

Samtidigt som stämman pågår inne på området, så samlas hela bygdens alla tonåringar och raggare utanför och har fest, just det, sån fest där det bara går ut på en sak dessvärre. Första gången jag var i Boda undrade jag var föräldrar och polis fanns och det undrar jag fortfarande. Nåväl, de bruka inte störa oss folkmusiker i alla fall.

Ett annat fenomen som brukar drabba oss är att de aldrig har någonstans att ställa husvagnar som kommer dit, förutom den campingen som ligger en och halv kilometer bort. Men om man nu har en person med sig som går på kryckor? (stukade foten första dagen i Bingsjö, innan första dansen...) Efter mycket om och men, några kilometers krypkörning med minibuss och husvagn och en överkokad motor så lyckades vi få till att ställa oss längst ner på en väg som användes som bilparkering. Vägen var avstängd längst ner för att alla skulle köra ut "rätt" håll vilket gjorde att funktionären på den parkeringen tyckte det var en mycket bra idé att vi, med husvagn och förtält, definitivt stängde av vägen. Vilket inte uppskattades av en bilist, som dessutom undrade om det var en statlig väg eller privat, eller finansierad av skattepengar eller var det nu var. Men en del bilister på parkeringar kan ju inte ta den väg ut som är avsedd för det ändamålet utan ska alltid hitta en egen "ultimat" väg ut.

Det mest märkliga hände dock vid 23-tiden på kvällen. På inledningsbanan spelar plötsligt Boda Spelmanslag *Blekingepolskan*, som en slängpolska dessutom! Till hela vårt sälls kamps stora glädje och vi alla börjar direkt dansa slängpolska för att ungefär tio sekunder senare bli utskälda av en man som absolut inte ville att vi skulle hålla på så där, dansa ordentligt (han höll Bodapolskafattning) eller lämna plats åt oss!?! Wow, han skulle ha varit med på Korrö när Sågskära spelar slängpolskor till ett överfullt dansgolv, med 100-tals armar i luften... Ska man leka polskepolis bör man åtminstone veta var det är för sorts polska man dansar till...

Anders Smedenmark

Östersjöfestivalen 2004

- Folkmusik på museigården i Karlshamn -

Varje stad med självmedvetenhet håller sig med sin egen festival. Så också Karlshamn. I mitten av juli drar Östersjöfestivalen igång med massor av folk, musikgrupper på gatorna, köpmän som flyttat ut sina artiklar i ett gatustånd, öltält i massor, tivoli vid hamnen och torget, schlagersångtävling på torget och över alltsammans svävar kung **Decibel**, troligen till glädje för tonåringarna men förtvivlan för de äldre årgångarna av människor som söker skydd, som för ett stritt åskregn, i regioner som ligger något i lä för ljudstormen.

Ett sådant läställe är museigården där kullerstensgårdar omgärdas av gamla byggnader från köpmansgårdarnas tid, där man även kan finna sten- och trähoar för hästarnas vattenbehov. Inne i husens ”boar” har hantverkare plockat upp sina slöjdalster som de säljer till hågade kunder och arbetar sedan vidare med sitt hantverk till glädje för betraktaren.

I omk 20 år har Karlshamns Folkliga Musikgrupp haft äran att spela i detta sk kulturkvarter. Tidigare om åren har där varit fler musikgrupper som avlöst varandra, men det har börjat kärva till sig, då varje grupp haft ett mindre gage att lyfta och man tydligen nuförtiden inte har råd till det längre. (*Varför har vi inte råd till någonting nuförtiden? Det borde forskas och skrivas en diger doktorsavhandling om detta egendomliga fenomen som tycks gälla på alla områden. Vart tar pengarna vägen?*) I år var det endast en blåsargrupp från någon musikhögskola och så vi. Vi får nog betrakta det som en ära att höra till de utvalda.

Ingen som känner till populariteten bland blekingarna att lyssna på folkmusik tror väl att folk springer benen av sig för att komma och lyssna på oss. Så är det ju inte. Men förutom det folk som ändå hade befunnits sig på gården, (*kanske för att komma undan decibelstormen*) så känner man ändå igen några som genom åren kommit för att lyssna. (*Jag frågade faktiskt honom som stod för musikprogrammen om han var medveten om att vi inte var några dragplåster. – Jag vet, sade han, men ni bjuder på ett bra och kulturellt musikprogram. Vi behöver det som motvikt till all skvalmusik på gatorna.*) (*Jag bugade mig naturligtvis djupt.*)

från v: Martin Arpåker, Anders Malmros, Lena Dalquist, Bengt Bergman, Olle Johansson, Kirsten Johansson, Ingmar Malmros, Håkan Malmros, Curt Johansson. (Majlis Bergman fotograferade)

Curt Johansson

- Skymningskonsert på musikskolan -

Torsdagen den 15 juli spelade och sjöng Astrid Selling-Sjöberg, Jörgen Axelsson och Håkan Malmros en mängd fina låtar och deras presentation mellan låtarna var verkligen intressant att lyssna på. Astrid spelade för första gången på en nyrestaurerad fiol, som tillhört spelmannen Ola i Skarup. I publiken fanns bla Olas barnbarnsbarn Bo Olsson och han gav Astrid en välförtjänt blomma. Trion var mycket välspelade med stora kunskaper om folkmusik och låtarna framfördes rytmiskt och välklingande och på ett spännande sätt.

Lena Dalquist

- Festivalparaden -

Den stora publikdragaren under Östersjöfestivalen brukar vara festivalparaden.

Dagen började med regnväder och det var ovisst om vi överhuvudtaget skulle kunna spela på fiolerna. Men solen kom fram lagom till start. Folk stod som vanligt i flerdubbla led och väntade på musikkåren och "lättklädda" sambaflickor.

Från Blekinge Spelmansförbund kom en liten skara på sju personer. Temat på paraden i år var "De fyra årstiderna" och Astrid och Håkan hade tillverkat en liten majstång som symboliserade detta. Ett lövprytt kors lindat med glitter och prytt med påskfjädrar. Istället för kransar hängde en badring på ena sidan och en mygghatt på den andra. En stjärna i toppen och en julgransfot så vi kunde ställa den ifrån oss, när taget stod stilla. Håkan hade sin elfiol med förstärkare över axeln så musiken hördes ganska lagom.

Det kändes lite konstigt att bara vara två personer som hoppade kråka runt en majstång på Drottninggatan, men publiken applåderade och "Små grodorna" tillhör ju midsommartraditionen, fast normalt dansas den ju inte av en "borgarfru och en gammal fiskargumma.

Efter stoppet tågade vi vidare till Axel Sjölanders gånglåt och fick stora applåder. (Applåderna gällde nog Axel) När paraden nått Hantverkaregatan spelade vi "Böndernas avsked från gästabudet" och avbröt, eftersom vi skulle ha folkmusikkonsert på musikskolan kl. 21 och Astrid och Håkan skulle spela där och vi andra ville inte missa konserten. Men det var som vanligt jätteroligt och vi vill ha med fler spelmän nästa gång.

Gun Malmros

Tre hälsningar från Korrö Folkmusikfestival

- Födelsedag på folkmusikfestival den 24 juli -

Efter att ha sovit några timmar (max två) vaknade jag på folkmusikfestivalen i Korrö, närmare bestämt i Smedenmarks husvagn, där jag fått lov att tillbringa några nätter. Efter frukosten och några spelade låtar, överraskade Ingela och Karin Smedenmark mig med presenter, eftersom det var lördagen den 24 juli, just min födelsedag.

På dan så tittade vi (Jag, mina gamla vänner och de nyfunna vännerna) på Skleps konsert, för vi var tvungna att sitta i publiken och vara moraliskt stöd åt Anders som spelade med där. Efter konserten badade några av oss och jag och Marika (nyfunnen) spelade de låtar vi kunde gemensamt.

Sklep, foto av David Färdigh

Lite senare infann vi oss i Smedenmarks förtält, där det vankades tårta. Tårtan var exklusivt ihoprörd av bröderna Smedenmark, men det ryktas om att några fjortisar vispade grädden. Tårtan var stor och folk drogs i massor till det lilla förtältet. Födelsedagssången var en succé som sjöngs hela tre gånger (precis som på dagis) för ett tomatrött födelsedagsbarn... Trots födelsedagssången tycker jag att min födelsedag var lyckad och det är ett minne jag inte kommer att glömma i första taget.

Karin Idung

- Improviserad torsdagskväll -

Jag gjorde ett trevligt besök på Korrö på inledningskvällen. Det var roligt att sätta sig i den gamla logen igen, och tänka på att det är precis 20 år sedan man satte sig där första gången. Magnus Gustavsson hälsade alla välkomna och pratade mycket riktigt om att det blir 20-årsjubileum och mycket festligheter nästa år, när den officiella festivalen fyller 20 år.

Husbandet Sågskära började kvällen med en konsert som till stor del handlade om Tegnér's "Frithjofs saga". För den som längtade efter deras karaktäristiska suggestiva slängpolskor kom ett tillfälle senare på kvällen, när de spelade till dans.

Efter Sågskära kom "Monika Söderbergs band", som de presenterade sig. De utlyste dock en tävling bland åhörarna angående ett nytt och klämmigt namn på gruppen. Vinnaren skulle få deras, Monikas, CD i pris. Det är en skiva hon gjort tillsammans med Bengan Jansson och Björn Ståbi, men Magnus Gustavsson fick Monika att hoppa till genom att säga "Björn Skifs" istället... hon sa "Vad säger du..?" och alla vred sig av skratt. Gruppen kommer från Stockholm och spelade allt från glada shillingtryck och emigrantvisor till finstämda kärleksvisor. Det jag också tycker är särskilt roligt att höra Monika berätta om det ena och det andra mellan låtarna. Hon är blind, och började därför konserten med att säga: "Ja, jag får väl säga som min gode vän Stevie Wonder: - Så här mycket folk har jag aldrig sett förr!". De övriga medlemmarna i bandet var tre killar i svarta solbrillor.

Allra sist kom en grupp bestående av Göran Månsson på flöjt, Sven Åberg på gitarr samt Jonas Åkerlund på fiol. De spelade länge och väl, och på ett mycket experimentellt sätt. Jag hörde att publiken gillade det, men själv tyckte jag att det var rent förfärligt. Det var antagligen en fin improvisation, men det lät mer som om de satt och tutade på måfå...men man kan ju inte gilla allt man hör. Hur som helst var det en angenäm kväll, och kul att vara på Korrö igen.

Marie Rohne

- Det är aldrig för sent... -

Efter en barndom kantad av diverse tillställningar inramade av folkmusik av olika slag har mina telningar utvecklat en viss reservation gentemot denna musikgenre...

Därför blev jag glatt överraskad när Casper, den äldste, gick med på att följa med till Korrö på fredagskvällen. Han var ganska imponerad av att det var så MYCKET folk där, och att det var så många yngre. Jag själv var glad att se att många spelmän satt ute och buskspelade trevliga låtar. Det brukar ju inte vara så mycket av det på Korrö. Jag ångrade faktiskt att fiolen inte var med.

Som vanligt var det knöckfullt på logen, så pass att vi fick klaustrofobi, så de banden skippade vi. Men ute i tältet spelade tre grupper som vann både mitt och sonens gillande: Lure (duktiga på många olika instrument, vackra visor och låtar), Godrun (roliga och ösiga) och Hoven Droven (jättehäftigt, fast vi skulle inte glömt örönpropparna. Elgitarristen var väldigt duktig, bättre än Dregen!).

Det kanske blir ett återbesök nästa sommar!

Britt-Marie Davey (och Casper)

Kvintett Smedenmark i Torhamn

En mycket vacker och halvsolig sommarkväll i augusti som begav sig fyra syskon Smedenmark till Torhamn för att spela på det lilla caféet i hamnen. På dagen hade det visserligen regnat men nu sprack det upp och började bli riktigt fint med lite sol. Men inte i Torhamn, det var inte så att det regnade utan det vara bara helt vindstilla och totalt dimmigt. Dimman låg som en rökridå tvärs över vägen en bit utanför Jämjö, med ca 20 meters fri sikt.

Detta väder gjorde att det var oerhört mystiskt och magiskt nere i hamnen. Tack vare att det var vindstilla så hördes våra magiska toner från instrumenten mycket bra, även till dem som satt trettio meter bort, dock såg man knappt dem i dimman, men vi kan ju säga att det var så mycket folk att vi inte såg sista raden.

Luftfuktigheten var ju på topp, så när vi spelat färdigt två timmar senare så var stråkarna inte mycket spända och strängarna hade vi fått stämma om ett par gånger. Dock så sjunker nyckelharpans alla strängar ungefär lika mycket, nästan, och på fiolen får man inte bättre och undvika lösa strängar, så vi klarade oss länge utan att stämma.

Anders Smedenmark

Folkmusikens Dag 2004

- *Folkmusikkonserten och Spelmansstämman* -

Folkmusikens Dag inleddes med en uppskattad folkmusikkonsert (-gudstjänst) i Öljuhults kyrka. Backaryd-bygdens Spelmän, Karlshamns Folkliga Dans- och Musikgrupp och ungdomarna i olika konstellationer spelade ett omväxlande program i kyrkan. Konserten avslutades med att spelmännen marscherade ut ur kyrkan spelandes och bildade häck utanför kyrkan för att leda upp besökarna till församlingshemmet. I församlingshemmet vidtog kyrkkaffe och Curt Johansson läste en berättelse nedskrivnen av Oskar Persson, som hört den av Krycke-Nissen, om storspelmannen Zakris Jönsson i Hasselstad. En fin slängpolska efter Zakris Jönsson spelades också. Spelmännen spelade också några lokala låtar till publikens uppskattning. Dessutom tillägnades Spelmansförbundet, som traditionen bjuder, en dikt av Ola i Mörtjuk. (*se nästa artikel*)

Spelledaren Anders Smedenmark invigde stämman och ledde allspelet. Det är inspirerande att se att den stora gruppen spelmansungdomar fortsätter på den inslagna vägen och även utvecklas till riktigt duktiga spelmän. Speciellt att man också vågar testa lite nya instrument och låtar utan att för den skull tappa bort den blekingska traditionen.

Nu följde scenspel av Karlshamns Folkliga dans- och Musikgrupp, Backaryd-bygdens Spelmän, Bröderna Smedenmark och olika konstellationer av ungdomarna. Glädjande nog fick vi under dagen även besök av Nybrobygdens Spelmän, Eva och Bengt från Urshult och så återkom förrförra årets gästgrupp familjen Eva Blomquist-Björnberg.

En durspelsgrupp från Asarums Folkdanslag gjorde ett bejublat framförande under eftermiddagen. De spelade en ganska omväxlande repertoar av låtar, som passar bra för att framföras på durspel, både från Blekinge

och från många av de övriga landskapen.

Nu var det dags att inviga Blekinge Spelmansförbunds nya fana, en blå fana med vitt Spelmansförbundsmärke på. Anders och Daniel Smedenmark tågade in med fanan tillsammans med ungdomarna samtidigt som Karlshamns Folkliga spelade från scenen. Blekinge Spelmansförbunds ordförande, Håkan Malmros, förklarade fanan för invigd och vi spelade en invigningslåt till fanan.

Tunnbyringens Folkdanslag gjorde en uppvisning på gräsmattan framför scenen med en lite nyare repertoar av danser jämfört med vad folkdanslagen brukar dansa. Tyvärr hade de ingen spelman med sig men Anders och Daniel Smedenmark hade ordnat så att de kunde koppla in sig på vårt högtalarsystem så att hela publiken både kunde se och höra framförandet.

Vi hade många gästspelmän från grannlandskapen som förgyllde stämman och såg till att det var musik från scenen och även buskspel under hela eftermiddagen. Däremot saknades många av Blekinges egna spelmän, som jag hoppas återkommer på nästa års spelmansstämma. Nu var Blekinge bara representerat av Backaryd-bygdens Spelmän och Karlshamns Folkliga Dans- och Musikgrupp och givetvis alla ungdomarna.

Anders Malmros

- När Ola i Skarup han stämde fiolen -

Dikt diktad och framförd av skalden Ola Jeppsson, mera känd som Ola i Mörtjuk. Melodi: "Skånska Slott och Herresäten". Vi tackar och bugar!

*När Ola i Skarup han stämde fiolen
i dag kan vi känna så härlig är solen
Vi har fått brittsommar saken är klar
För gamla och unga så underbar
Spelemansgåvan den har icke alla
skapelsen giver ifall man kan tralla
Att flickor små kan spela så käckt
så jag gamle man nästan blir förskräckt
Ett stort tusen tack så kan jag säga
spelemansglädje är något att äga
Ställ opp kära vänner och stötta varann
då lever lyckan för kvinna och man
Ola i Mörtjuk*

- Låttävlingen 2004 -

Låttävlingen i samband med Folkmusikens dag vanns i år av Martin Arpåker. Nedan följer noter på den Slängpolska han komponerat:

Spelmansstämma i Skatelöv den 1/8

Efter att ha undrat halva dagen om jag verkligen skulle satsa på att åka på spelmansstämma i dis och regn kom jag faktiskt iväg. Jag kom fram lagom till Mats Paulson, som med gitarren på magen förkunnade att "Jag tror, jag tror på sommaren".

Det var han säkert ensam om, ty regnet stod som spö i backen (ja, inte hela tiden men lite då och då). Han höll en rolig och underhållande konsert med många kända trallvänliga visor. Några nya bitar hade han också, bl.a. en om ett mycket ålderstiget danspar som segade sig runt i Folkets Park, med repliker som "Jag blir yr av den nya tabletten... Känn, det blåser ifrån klarinetten". (det handlade för övrigt om en kavaljer som inte kunde svänga till vänster när han dansade: "Du, jag kan inte svänga till vänster, det är fel på mitt ena ben. Men mitt högra har stora förtjänster, så vi får klara oss med de'!").

Efter detta kom några spelmän från Sågskära, nämligen Magnus, Toste och en till och spelade så vackert som bara de kan. Det var härligt. När scenprogrammet var slut (det hade nog varit mer innan jag kom) gick jag och tittade lite här och där i husen, och hittade då genast Brith Sandin och Marianne Tove. De satt och spelade för fullt tillsammans med några smålandsspelmän. Jag anslöt mig genast till sällskapet och hade sedan en bra och trevlig spelstund. Vi blekingar stod på oss riktigt bra och spelade både Tvingpolskan och andra blekingelåtar för de häpna smålänningarna. Förresten kunde vi många av varandras låtar, så det var jätteroligt. Jag åkte inte hem förrän vid halv sex, och då höll ett stort fiol- bas- och dragspelsgång igång så att tonerna ljöd ända ner till parkeringen.

Marie Rohne

Nya CD:n...

Vår kommande CD har i sommar tagit ett stort steg framåt mot dess tillblivelse! Den av skivbolagets utsatta deadline för inskickning av material, klarades av med nio minuter till godo.

Ett stort tack till dem som har bidragit med fotografier och annat!

Det blev en hel del arbete med att försöka översätta sångtexter och information om låtar och spelmän till engelska. I de flesta fallen blev det mestadels svengelska och lätt panik uppstod...ARC Music försäkrade oss dock om att de skulle gå igenom texterna noggrant och använda sig av engelska urinvånare för att de skall bli så bra som möjligt. Ett antal mejl med frågor om vad vi har skrivit har ramlat in i min postlåda. De flesta har jag lyckats svara på och övriga har jag skickat vidare till berörda.

Jag och skivbolaget kom överens om att när de har ordnat till texterna som de tycker att det blir bäst skall de skicka över texterna till oss för att vi skall gå igenom dem och se om de fortfarande innehåller den information som den gjorde i den svenska ööversatta versionen. Detta brev verkar ramla in riktigt snart:

I will do the final master CD in the studio. I will need to change the sequence of the songs a bit, so we get as much variety in the CD as possible. When that's perfect, I will arrange the texts in the same sequence and send them to you - in the next 2-3 days. /Heller, ARC Music, 04-08-16

Efter det att det har blivit kontrolläst och ändrat av halva Spelmansförbundet, skickar jag tillbaka det till ARC och sedan kan vi äntligen luta oss tillbaka och vänta på att skivan blir färdig.

Kanske den kan bli årets julklapp i Blekinge 2004!?!

Ingemar Malmros

Äventyr i Österled

En måndag i slutet av juli fick jag ett e-postmeddelande från Olle Paulsson med texten: "Vill du vara lärare på ett folkmusikläger i Estland?". Vad svarar man på det? För många kanske det låter komplicerat och en aning malplacerat, men för mig innebar det chansen till ett äventyr, massor av möjligheter och framför allt iscensättande av innersta drömmar. Jag är ju halvt estnisk (vilket Olle visste) och kunde absolut inte tacka nej.

Låtkursen hölls nere i södra delen av landet. Estland är ett spännande land. I vissa avseenden känns det precis som Sverige – modern teknologi, affärer (Lindex och Intersport!), men i andra avseenden känns det som när man var barn på 70-talet. Barnen cyklar utan cykelhjälm. Byar och småstäder är inte helt igenasfalterade, utan det finns fortfarande lite grus och grönt kvar. Och gubbar ser verkligen ut som gubbar i vadmalskostym. Kairi, Kärt och Kaur (som jag bilade med tillsammans genom Estland) gapskrattade åt mina utrop varje gång vi passerade en stork (det blev ganska många gånger med tanke på att Estland vimlar av storkar). Jag förstod emellertid ganska snabbt att en est blir lika upphetsad av att se en stork på ett ladugårdstak, som en svensk blir av en skata i vägkanten.

Varstu hette den minimala by bara några kilometer från den lettiska gränsen där kursen skulle hållas. Vi höll till i högstadieskolan, som var ganska sliten, men hade allt vad ett folkmusikläger behöver – skolsalar att sova i, en gympasal att dansa i och duschar att tvätta sig i. Dessutom fanns där en badsjö.

Lägre varade i fem dagar. Första kvällen höll jag en "Rootsi workshop" (Sverige-workshop) i gympasalen. Jag lärde ut både låtar och danser. Olas engelska i G-dur (långdansen) blev genast en låtkurshit. Resten av dagarna var det individuella lektioner på förmiddagarna och ensemblespel och vila på eftermiddagarna. Vi var ungefär tio lärare och ca 40 elever. Och det spelades på en lång rad av instrument – fiol, gitarr, blockflöjt, tinwhistle, mungiga, säckpipa, ackordeon, lööts (estniskt durspel), karmuschka (estniskt tvåradigt minidragspel i a-dur), kannel (estnisk motsvarighet till den finska kantelen) och hiukannel eller talharpa (tagelharpa, eller stråklarpa på svenska, från de estniska svensköarna).

Janne Tamm (Janne är ett flicknamn i Estland), som har studerat både på folkmusikakademin i Viljandi och i Tobo (där hon för resten blev bästis med Cina) berättade om talharpans spännande historia. Den lär nämligen ha sitt ursprung i Sverige. På 1200-talet när svenskar utvandrade till den estniska skärgården tog de med sig instrumentet och låtarna. Traditionen har bevarats ganska så väl där, medan vi har tappat bort den här i Sverige. Och det som fascinerar är att den musik som spelas på öarna skiljer sig från övriga Estland. I mina öron låter det "icke-svenskt", men enligt Janne så har vi här spår av den mycket gamla svenska musiktraditionen. Man hisnar!

Janne på sin stråklarpa

Varje morgon hade jag först två lektioner i flöjt. Kärt ville lära sig irländska låtar och Kaie spelade polskor på sin altblockflöjt. Det blev en lite nytändning för mig som har spelat mycket följt genom åren, men aldrig riktigt lärt mig låtarna utantill. Efter det hade jag Kaur på Karmuschka, vilket innebar ytterligare hjärngymnastik. Jag fick lära honom bl a Olas g-durengelska i a-dur. Den tyckte han mycket om. Sedan var det dags

för fioler. I tre timmar drillade jag Eve, Anne-Liis och Salme. De var otroligt vetgiriga och frågade ingående om alla mina sätt att smycka ut de olika låtarna – hur gjorde du drillen där? Vad gjorde du på slutet där, var det ett förslag? Hur får du tonen så mjuk? Borde jag byta strängar på min fiol? Vi pratade massor om sydsvensk spelteknik och spelideal för slängpolskor. Det blev mer diskussioner än jag någonsin varit med om på en svensk låtkurs.

På kvällarna lärde också jag mig låtar, och jag videofilmade så mycket jag bara kunde. Vi spelade mycket Labajalg. Ordet Labajalg betyder fotsula och dansas ganska så mycket som en skånsk "rompedarra" med jämna stampande steg. Tarmo (en kille som spelar dragspel som en gud) lärde mig några labajalg och polkor från Pärnu där mina rötter finns. Jag "betalade tillbaka" genom att lära honom Södra Skåningarnas polka (Ola, naturligtvis).

Det enda jag kan komma på att klaga på var de fruktansvärda åskvädren under nätterna och MYGGEN! Området kring Varstu är till stor del myrmark. Men det var ganska uppenbart att myggen bara intresserade sig för mitt blod. Alla andra satt ute och spelade medan jag smetade in mig i myggmedel och blev biten inomhus!

Vad är det då för likheter och skillnader mellan att spela i Estland respektive Sverige? Likheten var viljan att blanda åldrarna på deltagarna. Stämningen var som våra kurser på 80-talet där alla lärde av varandra. Det dansades mycket. Vi pratade mycket om hur man spelar till dans. Om någon spelade en låt – i hallen, på parkeringen, i korridoren eller i matkön – fanns där plötsligt minst två dansande par.

Men det som kanske skiljde sig en aning var förhållningssättet till låtarna. Och det vill jag verkligen ta med mig hem. För man "spelade" verkligen låtarna. En låt var inte färdigspelad förrän den spelats minst 12 gånger och när man trodde det var slut spelade vi den två gånger till för säkerhets skull. Där fanns ett rum med alla sorters instrument och den som vill lära sig behövde bara skriva upp sig för att få en lektion. Och alla dessa instrument som blandades. Visst skapade tonarterna en del begränsningar – säckpipan i g-dur och e-moll, karmuschkan i a-dur, lööts i c-dur, tinwhistle i d-dur, osv. Men vad gör väl det? Man kan ju faktiskt spela Olas engelska i a-dur eller varför inte växla tonart varannan gång.

För den som vill dra på musikäventyr i österled rekommenderar jag verkligen lägret. Nästa år ska det hållas i Rõuge, som också ligger allra längst nere i södra delen av landet. Rõuge är en söt liten by med skogar, backar och en sjö.

Och språket var det inga problem med. Nästan alla kunde engelska. Ibland var man ju lite akterseglad när det bara pratades estniska, men då kunde man alltid falla in i sina egna funderingar. Och vad jag tänkte på var hur uppenbart det blev för mig hur andra nationaliteter ser på oss svenskar – ett litet folk uppe i Norden som är moderna och med ett språk som är fullständigt obegripligt och i princip enbart är uppbyggt av konsonanter. Det finns massor att lära.

Själv har jag, hals över huvud, kastat mig in i det arkivmaterial som legat både här och där i huset och börjat leta efter blekingska låtar och visor. Kanske finns det spår av den gamla låttraditionen som vi lagt lite åt sidan för att den låter "osvensk"?

Uppsnappat

Någon dag före Östersjöfestivalen råkade jag ha radion på, P4. Det var ett inslag i Radio Blekinge som jag tror hette "Min Musik" eller "Mitt instrument". Det roliga var i alla fall att Astrid Selling-Sjöberg intervjuades. Programmet handlade om Ola's fiol som skulle återinrigas i samband med Östersjöfestivalen, lite om Blekingesk folkmusik mm. Även ett par låtar framförda av Astrid hanns med. Tyvärr var programmet alldeles för kort, bara ca 10 min, men vi fick i alla fall en del reklam i radion.

Lennart Smedenmark

Gratulationstelegram

Vi ber att få gratulera vår nyblivna Riksspelman Carina Klein. I somras spelade hon upp för den beryktade Zornmärkesjuryn och gjorde detta så bra att hon tilldelades Zornmärket i silver och tillika titeln Riksspelman!

Tidigare riksspelmän från Blekinge: Ulla och Britt Forsströmsson, Marianne Palm och Astrid Selling-Sjöberg.

Styrelsen

Gränsträff

Någon gång i Januari månad så kommer det återigen att bli dags att dra sig till gränsen mot Småland för att möta våra grannar i en gränsträff. Årets gränsträff var riktigt trevligt och det var många spelmän som kommit för att träffas och spela, trots att snön gjorde allt för att få folk att stanna hemma.

I år kan ni se framemot många timmars spel till dans, låtutbyte, dansutläring, buskspel, scenspel, uppträdanden, fika mm och framförallt gott om spelmän!

Styrelsen

Spalten med Therese

Som flera kanske känner till så läser Therese Maurin (fd Gustavsson) på musikhögskolan i Malmö. Nu får hon en egen spalt i tidningen där hon kommer att berätta om olika saker för att få spelandet att låta ännu bättre. Helt enkelt lite tips och trix. I denna första spalt kommer *utrustning* upp. Nästa gång blir det intonering.

Rätt och fel är verkligen inga absoluta begrepp inom musiken. Likaså finns det nog lika många uppfattningar om bra och dålig utrustning som det finns spelmän.

Några riktlinjer kan man ändå hålla sig till.

Axelstödet ska kännas bekvämt och ligga bra intill nyckelbenet och övre bröstkorgen. På en del axelstöd kan man justera höjden och det är ju bra att kunna få en så individuell inställning som möjligt. **Varning** för att skruva ut höjdställningen till max. Då höjs hela fiolen och du måste följa med med stråkarmen, som kan få en jobbig arbetsvinkel. Istället kan man höja hakstödet.

Hakstödet ska också kännas skönt och bekvämt. Det finns många modeller, vissa kan placeras över stränghållaren, andra längs med sargen vid sidan av stränghållaren. Viktigt är att du håller hakstödet mer under käkbenet än under hakan. Fiolen ska peka ut åt vänster, inte i "slipsposition".

Om man har lång nacke och vill ha lite mer avstånd mellan hakstöd och axelstöd, kan man bygga upp foten på hakstödet. Detta kan man göra med lite lim och några vinkorkar. Skruva av hakstödet, och skär sedan ut korkbitar ur vinkorken i samma form som foten på hakstödet. Limma på så många korklager som behövs, och låt torka ordentligt innan du monterar hakstödet igen. Skulle det bli för högt, kan man skära bort lite kork när allt har torkat.

Stråken kan behöva rengöras ibland, det hamnar smuts från taglet på stängen. Taglet behöver också hållas efter. Smutset vid froschen tas lätt bort med en sockerbit som dras fram och tillbaka i taglets riktning.

Fiolen behöver också rengöring regelbundet. Harts från stråken lägger sig som vitt damm på greppbrädet och under stallet. Torka bort varje gång du spelat och rengör någon gång då och då med speciellt fiolrengöringsmedel. Hartsset skadar lacken om det får gro in länge.

Nedan följer noterna till en brudmarsch som undertecknad och min bror ofta brukar spela när vi är ute. Låten är enligt sägnen världens äldsta brudmarsch och det är Ceylon Wallin som burit den vidare till modern tid. Flera spelmän som vi träffat har efterlyst noterna så här kommer den till er alla. Spela och njut, det är en mycket vacker låt. För dig som inte gillar noter så finns den att lyssna på på hemsidan. Andrastämman är gjord av undertecknad.

Anders Smedenmark

Adam och Eva - Världens äldsta brudmarsch

Uppfräschad logga

Spelmansförbundets logga har nu blivit "restaurerad" och vi har fått ett riktigt original att använda, som vi t e x gjort till vår nyinköpta fana. Det har en gång i tiden funnits ett riktigt original, som bla används till de broscher/märken som är gjorda, men detta var ett antal år sedan så...

Vår fana fanns att beskåda på folkmusikens dag i Halahult, då fanan invigdes, och den kommer att finnas på alla Spelmansförbundets arrangemang framöver. Det kommer även att finnas bilder på Internet på fanan.

Kulturnatta 2004

Den 2:e oktober är det så dags igen för Karlshamns traditionella Kulturnatta. Karlshamns Folkliga kommer att spela i biblioteket i samarbete med Blekinge Skrivarklubb och sedan (förhoppningsvis) i Expressensalen.

Våra ungdomar kommer i år att slippa de två spelningar vi hade ifjol. Första spelningen var ju på museet där det inte var något folk och den andra var i Konsthallen, där det visserligen var oerhört mycket folk, men det var kanske på sin höjd fem procent som stannade till och lyssnade, de andra for bara förbi.

Så i år kommer vi att ha det betydligt trevligare. På Restaurang Limoni (fd Gourmet Grön, mitt i stan) kommer Spelmansförbundet att stå för en helkväll med folkmusik. Så varför inte äta en god bit mat och lyssna till fin musik, eller varför inte spela en liten stund själv, eller tillsammans med några av alla våra spelmän. Så här kommer det att stå i programbladet inför Kulturnatta: *Njut av god mat och dryck till trevlig musik. Allt ifrån traditionsenlig musik till dagens folkmusik, stillsam som fartfylld, kommer att serveras dig av välspelande folkmusiker. Fiol, nyckelharpa, cello, piano...*

Så missar nu inte detta fina tillfälle. Musiken kommer att ljuda på restaurangen mellan klockan 20.00 och 23.00 cirka.

Anders Smedenmark

FOLKMUSIKKONSERT MED JOHAN HEDIN

Boka redan nu in söndagen den 10 oktober för en heldagsupplevelse med mycket musik.

Vi inleder dagen med en workshop med Johan Hedin som handledare. Platsen är Kommunla Musikskolan i Karlshamn, mellan klockan 09.00 och 12.00. Anmäl dig till Lennart Smedenmark, 0457/451326 alt lennartsmedenmark@tele2.se därefter sätter du in avgiften, 150:-, på PG: 809652-1. Första efter betalning är din anmälan godkänd. OBS: begränsat antal platser så skynda på.

Efter workshopen äter vi gemensamt på något trevligt ställe för att sedan spela tillsammans och byta låtar på eftermiddagen. Du kommer att få möjlighet att lära dig någon norsk låt, värmländsk låt och kanske någon från någon helt annanstans.

På kvällen, klockan 19.00, blir det konsert i Carl-Gustafs Kyrka i Karlshamn med Johan Hedin, nyckelharpa och Gunnar Idenstam, orgel.

Så här står det på deras hemsida om duetten:

Först försiktiga stråk som avvaktande låter en orgel improvisation slingra sig färdigt uppe bland kyrkvalven för att sedan landa på en låg ton. Samtidigt väcks ett komp i tretakt upp ur svällverket - luckorna är stängda. Nyckelharpan formar en polska som först varsamt låter melodin presentera sig, ton för ton, men efter ett tag ändrar skepnad och hetsar sig upp i danstempo. Orgeln lägger sig i och gör en väv av motstämmor som slingrar sig runt, leker och dansar omkring den ensamma polskan. Efter ett närgånget samspel skingras de – orgeltonerna dansar ut på kyrkbacken, nyckelharpan fortsätter till en sporadisk och gles slinga med en hes ton, mest bestående av luft, och orgeln öppnar sina trumpeter och krumhorn för att introducera en vals i spansk renässansstil...

(bild och text hämtad från www.johanhedin.com)

Låtkurs

den 15-17 oktober 2004

Nu är det dags igen för Låtkurs. Kursen kommer att vara från fredag kväll till söndag eftermiddag och vänder sig till ungdomar. Lärarna kommer att lära ut på fiol, cello och nyckelharpa men naturligtvis hälsas även andra instrument välkomna. Kursen kommer att vara i G-klavens skola i Ronneby Kommun. Tag chansen att få lära dig svensk folkmusik, spela tillsammans med kompisar, dansa tillsammans och ha det kul, precis som det ska vara på läger!

Under kursen kommer Du att få: vidareutveckla ditt spel, vidareutveckla ditt stämspel och kompspel, få en rundvandring i lite olika dialekter, spela folkmusik från andra länder bl.a. Norge, dansa och sjunga.

Vi börjar på fredagen den 15 november med samling mellan 17.00 och 18.00 och håller på till söndag eftermiddag. Kursen slutar kl 15.30 på söndagen med ett allspel för föräldrarna. På lördagskvällen blir det minikonsert, uppträdande och spel- och danskväll i skolan. Då kan föräldrar, anhöriga och vänner komma och lyssna på vad vi spelar, dansa tillsammans med oss, fika lite och ha en trevlig lördagskväll. Fri entré.

Lärare till denna kurs är bla Eva Blomquist-Björnberg – småländsk folkmusikpedagog, Anders Smedenmark – spelledare Blekinge Spelmansförbund, Helene Ingvarsdotter – Folkmusikpedagog i Kalmar, Mats Olsson – Studerande vid musikhögskolan i Göteborg, m fl.

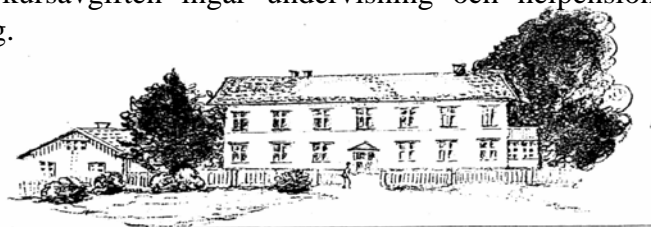

**Din anmälan är gjord när du skickat in anmälan (antingen via email eller ringt till Anders) och betalat in kursavgiften på Spelmansförbundets postgiro.
PG: 80 96 52 – 1. Anmälan är bindande.**

Kostnad för kursen är: ungdomar: 450:-, om du är medlem i Blekinge Spelmansförbund. (För de som ej är medlemmar är kurskostnaden 650:-. Att bli medlem kostar 100:-. Är det redan en i er familj som är medlem så kostar det bara 50:- per ny familjemedlem.) I kursavgiften ingår undervisning och helpension. Övernattning sker på hårt underlag.

**Sista anmälningsdag
är 8 oktober**

Besök gärna vår Hemsida på <http://go.to/blekingespelman>. Här hittar du mer info om kursen, lärarna och om mycket annat som händer i Blekinge. Du kan även maila på: blekingespelman@passagen.se eller ringa Anders på 070/5862917 om du vill veta mer. På Internet finns även en karta, så du lätt kan hitta till skolan i Ronneby.

Kursen anordnas i samarbete med Sveriges Spelmäns Riksförbund, Ronneby Kommun och Musik i Blekinge.

Visst svänger det?

Endagarskurs i låtspel och stråkteknik på fiol med

Magnus Gustafsson

i G-klavens Skola, Mitt i Ronneby
den 16 oktober

Kursen omfattar låtspel och stråkteknik på fiol. Du får lära dig vad som är så speciellt med sydsvensk speltradition, hur du ska göra för att hitta gunget, mm. Kort sagt, en kurs för dig som vill bli bättre.

Lärare på kursen är Magnus Gustafsson, en av Smålands största musikprofiler och välkänd från gruppen Sågskära.

Kursen startar kl 9.00 och slutar 17.00. Lunch serveras vid 12.00. På kvällen är det evenemangskväll med musikunderhållning, dans till spellista, uppträdanden mm. De kursdeltagare som stannar på kvällen bjuds också på mat kl ca 18.00. Kursen kostar 300:-, lunch ingår.

För den som vill ha lite längre kurs erbjuder vi start redan på fredagen och avslutning på söndagen. Då träffar deltagarna bla Eva Blomquist-Björnborg, Helene Ingvarsdotter, Mats Olsson och Anders Smedenmark. Vi spelar låtar från hela Sverige och tränar även lite på stämspel. Vill DU gå den förlängda kursen så lägger du till 350:- till anmälningsavgiften. I avgiften ingår helpension. Övernattning sker på hårt underlag.

Anmäler dig gör du genom att ringa till Anders, 070/5862917 eller så skickar du ett email: blekingespelman@passagen.se. Glöm inte att ange ditt namn, adress, telefonnr och om du är vegetarian eller har någon allergi.

Din anmälan är gjord när du anmält dig till Anders och betalat in kursavgiften på Spelmansförbundets postgiro.

PG: 80 96 52 – 1.

Anmälan är bindande!

Sista anmälningsdag är 11 oktober.

Glöm inte att besöka vår hemsida på <http://go.to/blekingespelman>.

Folkmusikcafé

Olofström

Söndagen den 21 november anordnar Blekinge Spelmansförbund och Holje Folkdanslag folkmusikcafé på kommunala musikskolan i Olofström.

Tid: 17.00 till 19.00	Fikaservering	Lyssna till:
Plats: Kommunala Musikskolan, (vid Högavångskolan)	Alla spelmän som spelar upp från scen bjuds på fika	<i>Whiskey</i> <i>Smederna</i> <i>Karlshamns Folkliga</i> <i>Backarydbygdens Spelmän</i> m fl mfl
Scenspel och buskspel (inomhus...)		
	Givetvis fri entré!	